

O CHARAKTERU A VLIVU

Elíša těžce onemocněl a umíral. Tehdy k němu sestoupil izraelský král Jóáš, rozplakal se nad ním a zvolal: „Můj otče, můj otče! Vozataji Izraele!“ Elíša mu řekl: „Vezmi luk a šípy.“ Přinesl k němu tedy luk a šípy. Řekl izraelskému králi: „Napni rukou luk.“ I napjal jej rukou. Elíša položil své ruce na ruce královny. A nařídil: „Otevři okno na východ!“ Když je otevřel, Elíša řekl: „Střel!“ Střelil a on řekl: „Šíp záchrany Hospodinovy, šíp záchrany proti Aramovi. Úplně pobiješ Arama v Afeku.“ Potom Elíša řekl: „Vezmi šípy.“ Vzal je tedy. Řekl izraelskému králi: „Střílej k zemi.“ Vystřelil třikrát třikrát a přestal. Tu se na něho muž Boží rozlítl. Vykřikl: „Měls vystřelit pětkrát nebo šestkrát, pak bys pobil Arama úplně! Nyní pobiješ Arama jen třikrát.“

(2. Král. 13:14-19)

Při našich minulých virtuálních setkáních jsem vyprávěl o Elíšovi, jehož příběh mě doprovázel během doby, kdy jsme se nemohli scházet. Vracím se k němu i dnes, do samého závěru Elíšova života, několika málo postřehy, které mohou oslovit i nás v době, kdy se nacházíme:

- 1) V rozděleném Judsku a Izraeli vládou králové stejného jména – Joášové. Judský král Joáš začal velice dobře a ve své zemi uskutečnil náboženskou i společenskou reformu, kdežto král Izraelský šel cestou bezbožnosti, jako jeho otcové.

Na srovnání příběhu dvou stejnojmenných králů vidíme, že i když máme lidé stejného jména, smýšlení, či podobného úsilí, tedy když dva dělají totéž, není to stejné.

Judský Joáš se mohl ve svém úsilí opírat o kněze, Izraelský Joáš se mohl opírat o proroka, oba mohli mnohé změnit. Ale jak se zdá, nestačí jen podmínky, nebo podporovatelé, o mnohém rozhoduje charakter a vůle člověka. Oba králové žili v podobných vnějších podmínkách, ale vychází z nich odlišně.

Otázky pro nás: *Jak jsme, jako vyznavači naděje v Ježíši, obstáli nebo jak si stojíme v tom, co v posledních měsících zasáhlo i naši zemi? Čím jsme druhým prospěli?*

- 2) Joáš se dozví o smrtelné nemoci starého proroka, navštíví ho a osloví úplně stejně, jako kdysi při rozloučení Elíša oslovil svého duchovního učitele Elijáše: „*Můj otče, můj otče! Vozataji Izraele!*“

Z pohledu lidského usilování se dostalo Elíšovi největšího ocenění: toto oslovení zdůrazňuje stejnou důležitost a váženost, jakou měl jeho učitel.

Je tím vyjádřeno ještě něco víc. Právě o takové lidi: spravedlivé proroky, jakým je Eliša, je opřena určitá jistota každého národa. **Když tito lidé zmizí, začínají se sypat nejen společenské dohody a historická paměť národa, nýbrž především duchovní nasměrování národa.**

Otázky pro nás: *Nakolik jsou pro nás důležité hodnoty: pravda, naděje, láska, a další ctnosti? Jsme ve společnosti jejich arbitry? Co by se změnilo, kdybychom ze společnosti náhle zmizeli?*

- 3) Eliša vyzývá krále k tomu, aby použil luk a šípy a podle slov Eliši vystřelil. Tento symbolický čin se stává součástí posledního prorocké služby a rady králi. Král sice poslechne, ale věc udělá polovičatě. Slovo Eliši se později skutečně naplní. Izrael své severní nepřátele skutečně třikrát porazí a nakrátko získá nazpět ztracená pohraniční území.

Přiznám se, že tohle je okamžik, který mě v příběhu olovil možná nejvíce. Pro určité věci prožijeme zapálení, nadšení, nicméně je často nedotáhneme. Směr i přesvědčení máme v danou chvíli správné, ale nedáme tomu dost úsilí a vytrvalosti.

Otázky pro nás: *Dotahujeme věci ve svém životě, nejsme polovičatí? Držíme se zaslíbení, která jsme dostali a slibů, které jsme učinili?*

Na závěr ještě pozoruhodný příběh, který je za samotným koncem prorokova života:

I zemřel Eliša a pohřbili ho. Nastávajícího roku vpadly do země hordy Moábců. Když Izraelci pohřbívali jednoho muže, spatřili takovou hordu. I hodili toho muže do hrobu Elišova. Jakmile muž přišel do styku s Elišovými kostmi, ožil a postavil se na nohy.

(2. Král. 13:20-21)

Elišův duchovní vliv je patrný i za hranicí jeho pozemského života. Jednak se naplnila jeho prorocství. Ale aby bylo zjevné to, že byl Božím mužem, dochází ke zjevnému zázraku – mrtvý v rychlosti nouze pohřbený do Elišova hrobu po styku s jeho kostmi ožívá. Žádná modla nikdy nikoho nevzkřísila z mrtvých, řekl bych, že dokonce ani ty Elišovy kosti samy od sebe, nýbrž to byla přítomnost Boží moci, která Elišu provázela během jeho pozemské pouti, a která tímto zázrakem stvrdila skutečnost, že Eliša je služebníkem Hospodinovým.

Poslední otázka pro nás: *Jak dlouhosáhlý vliv má náš duchovní život?*

Petr Plaňanský (Nymburk 3. 5. 2020)